

Dato: 13.09.2006

Melding om vedtak

Det Kgl.Kommunal og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Særutskrift: Høringsuttalelse om forslag til endringer i valgloven

Vedtak i Kommunestyret- 12.09.2006:

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Under kapittel 4 som omhandler **Tiltak for å redusere antall stemmegivninger som blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen hvor stemmen blir avgitt på valgdagen**, vil en rette søkelyset på en utfordring spesielt for Ørje krets og andre grensenære valglokaler.

På valgdagen kommer det velgere bosatt i Sverige, men IKKE er manntallsført i kretsen, som ønsker å avgi sin stemme. De aller fleste har tidligere oppholdskommune i østlandsregionen, ved siste Stortingsvalg var det 20-25 velgere, noen hadde kjørt opptil 10 mil.

Dagens valglov tilsier at de skal stemme i den kommunen de er manntallsført, velgerne har liten forståelse for dette med de kommunikasjoner som i dag er tilgjengelige. Valgloven sier også at ALLE som møter opp i valglokale skal få avgi stemme. Det at velger gis til å avgi stemme er greit i forhold til § 32, men forskriften pålegger å orientere velger hva som vil skje med avgitt stemme, det er også greit er vedkommende ikke manntallsført i kommunen forkastes den, har da velger valgkort som tilsier at vedkommende skulle stemt i Asker kommune er svaret, stemmen forkastes, vil ikke telle, ditt alternativ er å kjøre videre til et valglokale i Asker. Det ender ofte med at velger avstår fra å stemme og lar sin vrede gå ut over personale i valglokale.

Det oppstår uoverensstemmelse mellom velger og stemmemottakere.

Valgloven pålegger velger stort ansvar for å få delta i valget, med hensyn til manntallet og hvordan vedkommende skal få avgitt sin stemme.

Er det noe som kan gjøres for å redusere forkastede stemmer i forhold til ovennevnte utfordring?

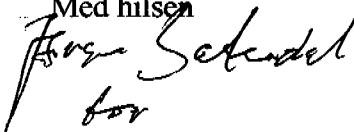
- Det gis mulighet til å sende stemmer avgitt på valgdagen til den kommune de hører hjemme, se regler om forhåndsstemmer. Dette medfører at fristen om forhåndsstemmer endres til tirsdag kl. 20.00.

Tiltak som kan avhjelpe uklarheter

- Entydig opplysninger på valgkort med hensyn til stemmemuligheter.
- Valglov/forskrifter endres med hensyn til retten å avgi stemme og informasjonsplikten.

Rådmannens saksframlegg vedlegges.

Med hilsen

Eva Enkerud
Rådmann

SAKSFRAMLEGG

Høringsuttalelse om forslag til endringer i valgloven

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
058/06	Formannskapet	17.08.06
053/06	Kommunestyret	12.09.06

Rådmannens forslag til innstilling:

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Behandling i Formannskapet - 17.08.2006:

Leder i stemmestyret i Ørje krets, Stortingsvalget 2005, Sverre Stamnestrø fremmet følgende høringsuttalelse om forslag til endring i valgloven:

Under kapitel 4 som omhandler **Tiltak for å redusere antall stemmegivninger som blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen hvor stemmen blir avgitt på valgdagen**, vil jeg rette søkelyset på en utfordring spesielt for Ørje krets og andre grensenære valglokaler.

På valgdagen kommer det velgere bosatt i Sverige, men IKKE er manntallsført i kretsen, som ønsker å avgi sin stemme. De aller fleste har tidligere oppholdskommune i østlandsregionen, ved siste Stortingsvalg var det 20-25 velgere, noen hadde kjørt opptil 10 mil.

Dagens valglov tilsier at de skal stemme i den kommunen de er manntallsført, velgerne har liten forståelse for dette med de kommunikasjoner som i dag er tilgjengelige. Valgloven sier også at ALLE som møter opp i valglokale skal få avgi stemme. Det at velger gis til å avgi stemme er greit i forhold til § 32, men forskriften pålegger å orientere velger hva som vil skje med avgitt stemme, det er også greit er vedkommende ikke manntallsført i kommunen forkastes den, har da velger valgkort som tilsier at vedkommende skulle stemt i Asker kommune er svaret, stemmen forkastes, vil ikke telle, ditt alternativ er å kjøre videre til et valglokale i Asker. Det ender ofte med at velger avstår fra å stemme og lar sin vrede gå ut over personale i valglokale.

Det oppstår uoverensstemmelse mellom velger og stemmemottakere.

Valgloven pålegger velger stort ansvar for å få delta i valget, med hensyn til manntallet og hvordan vedkommende skal få avgitt sin stemme.

Er det noe som kan gjøres for å redusere forkastede stemmer i forhold til ovennevnte utfordring?

- Undertegnede forslag er at det gis mulighet for å sende stemmer avgitt på valgdagen til den kommune de hører hjemme, se regler om forhåndsstemmer. Dette medfører at fristen om forhåndsstemmer endres til tirsdag kl. 20.00.

Tiltak som kan avhjelpe uklarheter

- Entydig opplysninger på valgkort med hensyn til stemmemuligheter.
- Valglov/forskrifter endres med hensyn til retten å avgi stemme og informasjonsplikten.

Rådmannen for fullmakt til å "flette" forslaget til leder i stemmestyret i Ørje krets, stortingsvalget 2005, Sverre Stamenstrø i høringsuttalelsen.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i Formannskapet - 17.08.2006:

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Under kapittel 4 som omhandler **Tiltak for å redusere antall stemmegivninger som blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen hvor stemmen blir avgitt på valgdagen**, vil en rette søkelyset på en utfordring spesielt for Ørje krets og andre grensenære valglokaler.

På valgdagen kommer det velgere bosatt i Sverige, men IKKE er manntallsført i kretsen, som ønsker å avgi sin stemme. De aller fleste har tidligere oppholdskommune i østlandsregionen, ved siste Stortingsvalg var det 20-25 velgere, noen hadde kjørt opptil 10 mil.

Dagens valglov tilsier at de skal stemme i den kommunen de er manntallsført, velgerne har liten forståelse for dette med de kommunikasjoner som i dag er tilgjengelige. Valgloven sier også at ALLE som møter opp i valglokale skal få avgi stemme. Det at velger gis til å avgi stemme er greit i forhold til § 32, men forskriften pålegger å orientere velger hva som vil skje med avgitt stemme, det er også greit er vedkommende ikke manntallsført i kommunen forkastes den, har da velger valgkort som tilsier at vedkommende skulle stemt i Asker kommune er svaret, stemmen forkastes, vil ikke telle, ditt alternativ er å kjøre videre til et valglokale i Asker. Det ender ofte med at velger avstår fra å stemme og lar sin vrede gå ut over personale i valglokale.

Det oppstår uoverensstemmelse mellom velger og stemmemottakere.

Valgloven pålegger velger stort ansvar for å få delta i valget, med hensyn til manntallet og hvordan vedkommende skal få avgitt sin stemme.

Er det noe som kan gjøres for å redusere forkastede stemmer i forhold til ovennevnte utfordring?

- Det gis mulighet til å sende stemmer avgitt på valgdagen til den kommune de hører hjemme, se regler om forhåndsstemmer. Dette medfører at fristen om forhåndsstemmer endres til tirsdag kl. 20.00.

Tiltak som kan avhjelpe uklarheter

- Entydig opplysninger på valgkort med hensyn til stemmemuligheter.
- Valglov/forskrifter endres med hensyn til retten å avgi stemme og informasjonsplikten.

Behandling i Formannskapet - 17.08.2006:

Rådmannen for fullmakt til å "flette" forslaget til leder i stemmestyret i Ørje krets, stortingsvalget 2005, Sverre Stamenstrø i høringsuttalelsen. Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 17.08.2006:

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Under kapitel 4 som omhandler **Tiltak for å redusere antall stemmegivninger som blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen hvor stemmen blir avgitt på valgdagen**, vil en rette søkelyset på en utfordring spesielt for Ørje krets og andre grensenære valglokaler.

På valgdagen kommer det velgere bosatt i Sverige, men IKKE er manntallsført i kretsen, som ønsker å avgi sin stemme. De aller fleste har tidligere oppholdskommune i østlandsregionen, ved siste Stortingsvalg var det 20-25 velgere, noen hadde kjørt opptil 10 mil.

Dagens valglov tilsier at de skal stemme i den kommunen de er manntallsført, velgerne har liten forståelse for dette med de kommunikasjoner som i dag er tilgjengelige. Valgloven sier også at ALLE som møter opp i valglokale skal få avgi stemme. Det at velger gis til å avgi stemme er greit i forhold til § 32, men forskriften pålegger å orientere velger hva som vil skje med avgitt stemme, det er også greit er vedkommende ikke manntallsført i kommunen forkastes den, har da velger valgkort som tilsier at vedkommende skulle stemt i Asker kommune er svaret, stemmen forkastes, vil ikke telle, ditt alternativ er å kjøre videre til et valglokale i Asker. Det ender ofte med at velger avstår fra å stemme og lar sin vrede gå ut over personale i valglokale.

Det oppstår uoverensstemmelse mellom velger og stemmemottakere.

Valgloven pålegger velger stort ansvar for å få delta i valget, med hensyn til manntallet og hvordan vedkommende skal få avgitt sin stemme.

Er det noe som kan gjøres for å redusere forkastede stemmer i forhold til ovennevnte utfordring?

Behandling i Kommunestyret - 12.09.2006:

Formannskapetets forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret - 12.09.2006:

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Under kapitel 4 som omhandler **Tiltak for å redusere antall stemmegivninger som blir forkastet fordi velgeren ikke står i manntallet i kommunen hvor stemmen blir avgitt på valgdagen**, vil en rette søkelyset på en utfordring spesielt for Ørje krets og andre grensenære valglokaler.

På valgdagen kommer det velgere bosatt i Sverige, men IKKE er manntallsført i kretsen, som ønsker å avgi sin stemme. De aller fleste har tidligere oppholdskommune i østlandsregionen, ved siste Stortingsvalg var det 20-25 velgere, noen hadde kjørt opptil 10 mil.

Dagens valglov tilsier at de skal stemme i den kommunen de er manntallsført, velgerne har liten forståelse for dette med de kommunikasjoner som i dag er tilgjengelige. Valgloven sier også at ALLE som møter opp i valglokale skal få avgi stemme. Det at velger gis til å avgi stemme er greit i forhold til § 32, men forskriften pålegger å orientere velger hva som vil skje med avgitt stemme, det er også greit er vedkommende ikke manntallsført i kommunen forkastes den, har da velger valgkort som tilsier at vedkommende skulle stemt i Asker kommune er svaret, stemmen forkastes, vil ikke telle, ditt alternativ er å kjøre videre til et valglokale i Asker. Det ender ofte med at velger avstår fra å stemme og lar sin vrede gå ut over personale i valglokale.

Det oppstår uoverensstemmelse mellom velger og stemmemottakere.

Valgloven pålegger velger stort ansvar for å få delta i valget, med hensyn til manntallet og hvordan vedkommende skal få avgitt sin stemme.

Er det noe som kan gjøres for å redusere forkastede stemmer i forhold til ovennevnte utfordring?

- Det gis mulighet til å sende stemmer avgitt på valgdagen til den kommune de hører hjemme, se regler om forhåndsstemmer. Dette medfører at fristen om forhåndsstemmer endres til tirsdag kl. 20.00.

Tiltak som kan avhjelpe uklarheter

- Entydig opplysninger på valgkort med hensyn til stemmemuligheter.
- Valglov/forskrifter endres med hensyn til retten å avgi stemme og informasjonsplikten.

- Det gis mulighet til å sende stemmer avgitt på valgdagen til den kommune de hører hjemme, se regler om forhåndsstemmer. Dette medfører at fristen om forhåndsstemmer endres til tirsdag kl. 20.00.

Tiltak som kan avhjelpe uklarheter

- Entydig opplysninger på valgkort med hensyn til stemmemuligheter.
- Valglov/forskrifter endres med hensyn til retten å avgi stemme og informasjonsplikten.

Sammendrag

Etter erfaring med gjennomføring av stortingsvalget i 2005 foreslår Departementet i et høringsnotat endringer i valgloven.

Bortsett fra punkt B.2. omhandler de foreslåtte endringene bare forhold knyttet til "teknisk" gjennomføring av valg og berører ikke representasjon, mandatfordeling eller andre forhold som kan ha betydning for politisk eller geografisk betinget innflytelse.

Rådmannen innstiller i utgangspunktet på at Marker kommune slutter seg til de foreslåtte endringene i høringsnotatet med unntak av punkt A.1. Imidlertid er valg og gjennomføring av valg såpass nært politisk virksomhet at partiene kan ha andre perspektiver på høringsnotatet. Det kan derfor være hensiktsmessig at prosessen for innspill er åpen frem mot vedtak i kommunestyret.

Hele høringsnotatet er vedlagt. Liste (2 sider) over høringsinstanser er i saksmappe. Høringsfristen er 20. september 2006.

Bakgrunn

Kortversjon av høringsnotat med forslag til endringer i valgloven

A. Det foreslås følgende lovendringer:

1. Kommunen v/valgstyret sørger for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er manntallsført i kommunen, og som har bostedsadresse innenriks (unntatt Svalbard og Jan Mayen).
2. Forhåndsstemmeperioden skal avsluttes:
innenriks: Siste torsdag før valgdagen
utenriks: Fredag en uke før valgdagen
3. Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking må ikke settes senere enn siste torsdag før valgdagen
4. Forhåndsstemmegivningene må være kommet inn til valgstyret innen kl. 20 første tirsdag etter valgdagen
5. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Dersom velgeren ikke har legitimasjon, kan identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg.
6. Foreløpig opptelling skal foretas ved manuell telling av stemmesedlene. Foreløpig opptelling av stemmesedlene kan likevel foregå ved et edb-teknisk system dersom det benyttes et annet system enn ved den endelige opptellingen.

7. Kontrolltelling av stemmesedlene pga. avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal foregå manuelt.

8. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen.

B. Andre temaer:

Departementet ønsker høringsinstansenes syn når det gjelder:

1. Skjæringsdatoen for manntallet:

Problemstilling: Kan skjæringsdatoen forskyves fra 31. mai til 30. juni i valgåret uten at dette vil gjøre det vanskelig å sende ut valgkort?

2. Valg og politiske meningsmålinger:

Problemstilling: Bør det innføres restriksjoner når det gjelder medienes adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen?

Vurdering

De foreslåtte endringene er fremkommet i hovedsak som et resultat av erfaringer fra stortingsvalget i 2005 og er stort sett av "teknisk" karakter. Rådmannen slutter seg i hovedsak til endringene men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1. om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Utover dette har Punkt B. 2. Valg og politiske meningsmålinger imidlertid en profil som tilsier en uttalelse støttet av politiske vurderinger.

Problemstilling:

Bør det innføres restriksjoner når det gjelder medienes adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen?

Konklusjon

Marker kommune slutter seg i hovedsak til de foreslåtte endringene i valgloven men vurderer det dit hen at utsendelse av valgkort og sikkerheten i forbindelse med dette best ivaretas med en sentral funksjon og at det ligger til rette for stordriftfordeler når dette tiltaket skal ivaretas. Kommunikasjonsform for ekstraordinær kontakt med velgerne bør uansett ta utgangspunkt i en lokal vurdering ut fra informasjonsinnhold og situasjon. Dette vil også kunne ha innvirkning på punkt B.1., om skjæringsdato for manntallet fordi dette i så fall ikke vil være en relevant problemstilling for kommunene.

Eva Enkerud
rådmann

Utskrift: Jørgen Sæterdal som effektuerer vedtaket.